

Številka: 007-36/2023
Datum: 29. 8. 2023

Državni zbor RS

Šubičeva ulica 4, p.p. 636
1000 Ljubljana
gp@dz-rs.si

ZADEVA: PRIPOMBE NA PREDLOG ZAKONA O INTERVENTNIH UKREPIH ZA ODPRAVO POSLEDIC POPLAV IN ZEMELJSKIH PLAZOV IZ AVGUSTA 2023 (EPA 0998-IX)

Spoštovani,

Združenje občin Slovenije vam v nadaljevanju posreduje pripombe k predlogu Zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (EPA 0998-IX; v nadaljevanju: Zakon), katerega je pripravila Vlada RS in ga poslala v obravnavo in sprejem Državnemu zboru RS po nujnem postopku.

Uvodoma podajamo splošne pripombe na predlog Zakona, in sicer opozarjamo na ene izmed ključnih pomanjkljivosti in pozivamo, da se jih ustrezno naslovi:.

1. Predlog Zakona ne zagotavlja občinam kritja enormnih stroškov nujnih interventnih ukrepov vzpostavitve najnujnejše GJI
2. Predlog zakona ne naslavlja stroškov v zvezi z začasno nastanitvijo evakuiranih občanov;
3. Predlog zakona ne vsebuje povračila škode za gasilsko in drugo mehanizacijo ter za gasilsko opremo, ki je nastala ob intervenciji v lastni občini, ne le ob pomoči na območju druge občine;
4. Predlog zakona ne naslavlja zelo povečanih stroškov za prevoze otrok v šolo, ki so posledica neprevoznosti posameznih cest in zato daljših tras prevozov;
5. Stroški projektne dokumentacije, nadzora in davka na dodano vrednost pri sanacijah oz. intervencijah naj se opredelijo kot upravičeni stroški;
6. Stroške za »zračni most« na aerodromu Slovenj Gradec za pomoč Mežiški in Savinjski dolini naj prevzame MORS;

V nadaljevanju pa podajamo pripombe po posameznih členih predloga Zakona.

16. člen

Predlagamo **da se doda (16.a) člen** ki naj glasi:

»(16.a) V postopku sprejemanja OPPN po tem členu nosilci urejanja prostora obravnavajo mnenja prednostno. Rok za izdajo menja je 20 dni. Nosilec urejanja

prostora lahko zahteva dopolnitev pomanjkljive vloge enkrat pri čemer je dopustna dodatna zahteva za dopolnitev le v primeru če je bila ta zahteva vključena že v osnovni zahtevi dopolnitve oz. vsebinska širitev dopolnitve ni dopustna.«

Obrazložitev:

Zakonu o urejanju prostora se dodaja novi 131.a člen, ki opredeljuje sprejem OPPN za odpravo posledic naravne nesreče. Zaradi nujnosti urejanja nastale problematike je nujno, da nosilci urejanja prostora v postopku sprejemanja OPPN mnenja obravnavajo **prednostno**. Rok za izdajo mnenj mora biti kratek, tako predlagamo, da se iz 30 dni skrajša na **največ 20 dni**.

Postopke je treba resnično poenostaviti in odpraviti vse birokratske ovire, zato predlagamo, da se jasno opredeli, da ima nosilec urejanja prostora pravico zahtevati dopolnitev za vse vsebine skupaj in le enkrat.

63. člen

Predlagamo **dopolnitev prvega in drugega odstavka 63. člena**, ki naj se glasita:
*»(1) Ne glede na določbe od 17. do 25.a člena ZKZ, 47. člena ZG ter 41. in 42. člena ZAgrS ima Republika Slovenija **oziroma občina na območju katere parcela leži** pravico do nakupa zemljiške parcele, ki je kmetijsko zemljišče, gozd ali kmetija, za namen odprave posledic poplav in plazov.*

*(2) Nakup iz prejšnjega odstavka se izvede do 31. marca 2024 s sklenitvijo neposredne pogodbe, če je izražena volja lastnikov zemljiške parcele in Republike Slovenije **oziroma občine**. »*

Obrazložitev:

Večina odkupov in priprave zemljišč za ukrepe in nadomestne gradnje bodo realizirale občine zato je ukrep nujno omogočiti tudi občinam.

Predlagamo spremembo osmega poglavja v četrtem delu Zakona, ki določačasne ukrepe. Ta naj se glasi: ,

»8. Začasni ukrepi na področjih energetske gospodarske infrastrukture in gospodarske infrastrukture v pristojnosti občin«

Predlagamo, da se **spremenijo člani od 102 člena do 109. člena** tako, da se glasijo:

»102. člen (obnova energetske gospodarske javne infrastrukture in gospodarske infrastrukture občin)

(1) Za vzpostavitev osnovne oskrbe in zagotovitve nemotene, varne ter zanesljive oskrbe s toploto, plinom in električno energijo (v nadaljnjem besedilu: energetska GJI) ter za zagotovitev nujne oskrbe s pitno vodo, odvajanja in čiščenja odpadnih vod ter cestne povezljivosti (v nadaljnjem besedilu občinska GJI) se obnova

gospodarske javne infrastrukture, ki je potrebna za izvajanje gospodarskih javnih služb, in ki je bila uničena ali poškodovana v poplavah in plazovih izvede kot:

- vzdrževalna dela v javno korist ali
- gradnja nadomestitvene energetske GJI.

(2) Obnova iz prejšnjega odstavka obsega vsa dela, ki omogočajo vzpostavitev energetske GJI in občinske GJI v stanje, v katerem se lahko varno uporablja in obratuje.

(3) Obnova energetske in občinske GJI iz prvega odstavka tega člena ter prevzem objektov in zemljišč, potrebnih za zagotovitev oskrbe uporabnikov z električno energijo, s plinom, pitno vodo, odvajanjem in čiščenjem odpadnih vod in povezljivostjo so v javno korist, izvajajo pa jo podjetja, ki imajo v lasti, ali ki upravljajo s plinskim, elektro energetskim sistemom, z sistemom za zagotavljanje pitne vode, s sistemom za in odvajanja vode ali pravne osebe, na katere je elektroenergetsko podjetje skladno z zakonom, ki ureja oskrbo z električno energijo, preneslo izvajanje nalog (v nadaljnjem besedilu: operaterji).

(4) Ne glede na četrto odstavko 2. člena GZ-1 se obnova energetske in občinske GJI lahko izvaja v neskladju s prostorskimi akti.

(5) Ukrepi iz tega poglavja se uporabljajo od 4. avgusta 2023 do 1. marca 2024, če ni drugače določeno.

103. člen

(vzdrževalna dela v javno korist)

Za vzdrževalna dela v javno korist se šteje tudi uporaba drugačne tehnične rešitve, kot je bila uporabljena pri gradnji prvotne energetske in občinske GJI, če taka rešitev sega izven obstoječih gabaritov naprav in objektov energetske in občinske GJI, vendar ne več kot je potrebno za zagotavljanje varnosti, ki temelji na izvedbi tehničnih varnostnih ukrepov v skladu s tehničnimi predpisi.

104. člen

(gradnja nadomestitvene energetske in občinske GJI)

(1) Če obnova energetske in občinske GJI z vzdrževalnimi deli v javno korist na obstoječi trasi oziroma v varovalnem pasu prvotne energetske in občinske GJI zaradi podrtih premostitvenih objektov, sprememb reliefa, npr. plazu ali strukture zemljišča ali zaradi plazenja terena, ni mogoča, se energetska in občinska GJI lahko umesti po nadomestni trasi, ki je čim bližje trasi prvotne energetske ali občinske GJI (v nadaljnjem besedilu: gradnja nadomestitvene energetske in občinske GJI). Nadomestna trasa je od prvotne trase lahko oddaljena toliko, kot je potrebno za zagotavljanje varnosti, ki temelji na izvedbi tehničnih varnostnih ukrepov v skladu s tehničnimi predpisi.

(2) Investitor mora za gradnjo nadomestitvene energetske in občinske GJI izdelati dokumentacijo, ki jo za fazo izvedbo gradnje glede na zahtevnost gradnje predvideva

GZ-1 oziroma dokumentacijo, ki jo je potrebno izdelati v skladu z uredbo, ki ureja vzdrževalna dela v javno korist na področju energetike in občinske gospodarske javne infrastrukture.

(3) Ne glede na 5. člen GZ-1 se gradnja nadomestitvene energetske in občinske GJI po tem zakonu šteje za dela, za katera se gradbeno dovoljenje ne pridobiva, potrebna pa je prijava začetka gradnje, kateri se priloži:

- zakoličbeni zapisnik, kadar je ta zahtevan,*
- dokumentacijo, ki jo za fazo izvedbo gradnje glede na zahtevnost gradnje predvideva zakon, ki ureja graditev, in*
- podatke o nadzorniku ter osebno ime in identifikacijska številka vodje nadzora.*

105. člen

(poseg v lastninsko pravico)

(1) Za namen obnovo energetske in občinske GJI lahko prevzame investitor posest na zemljiščih, potrebnih za izvedbo gradenj iz prvega odstavka 103. in 104. člena tega zakona, z dnem, ko pri notarju ali sodišču položi znesek v višini ocenjene odškodnine za ta zemljišča in varščino v višini ene polovice ocenjene odškodnine za morebitno drugo škodo, če pred tem vlada oziroma občinski svet s sklepom ugotovi, da je na teh zemljiščih ugotovljena javna korist za izvedbo obnove energetske in občinske GJI po tem zakonu. Predlagatelj sklepa za ugotovitev javne koristi je ministrstvo, pristojno za energijo.

(2) V notarskem zapisu ali zapisniku o prevzemu zneska iz prejšnjega odstavka v hrambo mora biti določen rok hrambe do izpolnitve pogoja za izplačilo odškodnine ali najmanj deset let, kar nastopi prej. Kot pogoj za izplačilo upravičeni osebi mora biti določena predložitev sporazuma o odškodnini ali pravnomočne odločbe o razlastitvi ali omejitvi lastninske pravice.

(3) Položeni znesek iz prvega odstavka tega člena je neprerekani del odškodnine. Ocenovalec odškodnine izdelava pooblaščenec ocenjevalec vrednosti nepremičnin, imenovan po predpisih, ki urejajo revidiranje in ocenjevanje vrednosti, sodni cenilec nepremičnin, sodni cenilec kmetijske stroke ali sodni cenilec gozdarske stroke, imenovan po predpisih, ki urejajo delovanje sodišč.

(4) Investitor obnove energetske in občinske GJI, ki je prevzel posest po prvem odstavku tega člena, mora nemudoma, najkasneje pa v šestih mesecih po položitvi zneska iz prvega odstavka tega člena, sprožiti postopek za pridobitev stvarnih pravic v skladu s predpisi, ki urejajo razlastitev in omejitev lastninske pravice. Če je za pridobitev stvarnih pravic na teh zemljiščih treba izvesti postopek razlastitve ali pridobitve služnosti v javno korist, se ne glede na določbe prvega odstavka 204. člena ZUreP-3 šteje, da je javna korist izkazana s sklepom vlade ali občinskega sveta iz prvega odstavka tega člena, s položitvijo zneska iz prvega odstavka tega člena pa se šteje, da je izpolnjen pogoj iz tretjega odstavka 215. člena ZUreP-3 glede prenosa lastninske pravice kljub vloženi pritožbi zoper odločbo o razlastitvi.

(5) Če investitor prevzame posest na zemljišču v skladu s prvim odstavkom tega člena, pripada njegovemu lastniku denarno nadomestilo zaradi omejitve njegove uporabe za čas od prevzema posesti do takrat, ko investitor pridobi lastninsko ali drugo stvarno pravico na zadevnemu zemljišču.

(6) Denarno nadomestilo iz prejšnjega odstavka se dogovori s pogodbo za odkup ali ustanovitev služnosti, če se nepremičnina pridobi ali obremeni sporazumno, ali kot del odškodnine v skladu s predpisi, ki urejajo razlastitev in omejitev lastninske pravice, če se nepremičnina razlasti ali obremeni s služnostjo v javno korist, pri čemer to nadomestilo ne more presegati višine te odškodnine. Glede izdelovalcev ocene nadomestila se smiselno uporabljajo določbe tretjega odstavka tega člena glede izdelovalcev ocene odškodnine.

(7) Investitor pred položitvijo zneska iz prvega odstavka tega člena lastnika zemljišča obvesti o nameravanem prevzemu posesti ter o tem, da bo najkasneje v šestih mesecih po začetku gradnje začel postopek za pridobitev stvarnih pravic v skladu s predpisi, ki urejajo razlastitev in omejitev lastninske pravice, in da mu za čas uporabe njegovega zemljišča pripada nadomestilo iz petega odstavka tega člena.

(8) Pogodbe za omejitev lastninske pravice iz tega člena se sklepajo za čas obratovanja infrastrukture in v korist vsakokratnega investitorja ali lastnika posamezne infrastrukture ali v korist gospodujočega zemljišča, katerega lastnik je investitor ali lastnik infrastrukture.

106. člen

(izdelava investicijske dokumentacije)

Če je za izvedbo del na energetski in občinski GJI s posebnimi predpisi obvezna izdelava investicijske dokumentacije, se v letu 2023 in 2024 za izvedbo ukrepov za odpravo posledic poplav in plazov izdela dokument identifikacije investicijskega projekta, ki vsebuje bistvene elemente, ki omogočajo ustrezno načrtovanje, izvedbo in nadzor nad projektom, ter poročilo o izvedbi projekta.

107. člen

(projektne pogoje za dela na energetski in občinski GJI)

(1) Izvajalci gospodarskih javnih služb oziroma upravljavci gospodarske javne infrastrukture, ki leži na območju energetske in občinske GJI, ki se obnavlja, podajo le projektne pogoje za dela v zvezi z obnovo energetske in občinske GJI.

(2) Investitor najmanj 14 dni pred začetkom obnove energetske in občinske GJI o tem obvesti izvajalce oziroma upravljavce iz prejšnjega odstavka, ki mu nemudoma, najpozneje pa v petih dneh od prejema obvestila o začetku del, izda projektne pogoje.

(3) Če se med obnovo energetske in občinske GJI ugotovi, da je na vplivnem območju del tudi druga vrsta infrastrukture, se za obveščanje izvajalca oziroma upravljavca te infrastrukture smiselno uporablja prejšnji odstavek.

108. člen

(vpis v kataster javne infrastrukture)

Po končanju vseh del, potrebnih za obnovo energetske in občinske GJI na zaključenem delu omrežja, operater posreduje podatke o spremembah objektov, naprav in omrežij energetske in občinske GJI organu, pristojnemu za geodetske zadeve, zaradi evidentiranja v katastru gospodarske javne infrastrukture.

109. člen

(uporabno dovoljenje)

(1) Za obnovo energetske in občinske GJI se v delu, ki se nanaša na uporabno dovoljenje, uporabljajo določbe zakona, ki ureja graditev, razen če ta zakon določa drugače.

(2) Po dokončanju del, potrebnih za obnovo energetske in občinske GJI po tem zakonu, je za gradnjo nadomestitvene GJI, razvrščene med manj zahteve in zahtevne objekte, v skladu s predpisi, ki urejajo graditev, treba pridobiti uporabno dovoljenje.

(3) Zahtevi za izdajo uporabnega dovoljenja iz prejšnjega odstavka se priložijo:

- projektna dokumentacija izvedenih del z označenimi odstopanji od dokumentacije za izvedbo gradnje,*
- projektni pogoji iz 107. člena tega zakona in*
- dokazilo o vloženi zahtevi za vpis objekta v kataster nepremičnin oziroma v kataster gospodarske javne infrastrukture, če je to predpisano.*

(4) V postopku izdaje uporabnega dovoljenja je stranka investitor.

(5) Uporabno dovoljenje za objekte, zgrajene po tem zakonu, se izda brez posebnega ugotovitvenega postopka in opravljenega tehničnega pregleda ter brez okoljevarstvenega in naravovarstvenega soglasja, razen če ga zahteva investitor ali izvajalec del. »

Obrazložitev: Predlagamo spremembo naslova začasnega ukrepa in dopolnitev členov od 102 do 109 na način, da določbe veljajo **za celotno GJI**, ki je v pristojnosti občin in ne le za energetske GJI oz. da se za ostalo GJI smiselno uporabijo določbe za energetske GJI. V neurjih namreč ni bila poškodovana le energetska infrastruktura ampak tudi vodovodi, kanalizacije, ceste, itd., ki so bistvenega pomena za življenje in zdravje ljudi.

116. člen

Predlagamo da se pri **116. členu, doda odstavek**, ki naj se glasi:

»Občina pristojnemu ministrstvu izda zahtevke za povračilo vseh sredstev izplačanih davčnim zavezancem na podlagi prejšnjega odstavka.«

Obrazložitev:

Če NUSZ refundira občina, si s tem zmanjša prihodke, ki bodo nujno potrebni za sanacijo škode, in nosi breme škode na zasebni lastnini. Težava bo predvsem v občinah, ki so v tej ujni prizadete v širšem obsegu, zato je potrebno, da se sredstva za ta namen zagotovijo iz proračunske rezerve države .

117. člen

Predlagamo **dopolnitev prvega odstavka 117. člena**, ki naj se glasi:

*(1) Do ustrezne ureditve v zakonu, ki ureja davek na dodano vrednost, se v skladu z Direktivo Sveta (EU) 2022/542 z dne 5. aprila 2022 o spremembi direktiv 2006/112/ES in (EU) 2020/285 glede stopenj davka na dodano vrednost (UL L št. 107 z dne 6. 4. 2022, str. 1) davek na dodano vrednost **oprosti plačila** za dobavo tipiziranih gasilskih vozil, posebne zaščitne in reševalne opreme ter orodij za opravljanje nalog gasilstva, običajno namenjenih za uporabo pri intervencijah, ki se dobavljajo javnim gasilskim službam ali prostovoljnim gasilskim enotam v gasilskih društvih. **Davek na dodano vrednost se oprosti plačila tudi za obnove in gradnje objektov oz. prostorov, ki so izključno namenjeni gasilstvu in civilni zaščiti.***

Obrazložitev: V ZOS smo že večkrat apelirali, da se odpravi plačilo DDV za vso gasilsko opremo ter vzdrževanje in gradnjo objektov za potrebe civilne zaščite ter nalog gasilstva. Direktiva Sveta EU dopušča tudi manjši DDV od minimalnega 5%, zato predlagamo da se pri nabavi vse opreme in gradbeno obrtniških storitvah oprosti plačilo DDV.

129. člen

Predlagamo dopolnitev **prvega odstavka 129. člena**, ki naj glasi;

*»(1)Z vodnih in priobalnih zemljišč je treba odstraniti vse naplavine in lesno plavje, ki kot posledica poplav in plazov zmanjšujejo pretočnost vodotokov ali zmanjšujejo zadrževalni volumen vodne infrastrukture ali drugih objektov, namenjenih za varstvo pred škodljivim delovanjem voda. **V kolikor pooblaščen koncesionar naplavin in lesnega plavja ne odstrani v roku 30 dni od poziva občine lahko to odstrani občina. Sredstva za kritje stroškov izvedbe del se zagotovi v državnem proračunu.**«*

Obrazložitev: Zaradi dimenzije problema ni realno pričakovati da bodo koncesionarji v doglednem času očistili vodotoke. Nujno je dopustiti možnost da ukrepajo občine.

Naj dodamo še to. Zakon se sprejema po izjemno hitrih postopkih in v kratkih roki, na kar opozarja tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora RS. Verjamemo, da pristojni ravnajo z veliko mero razuma in želje, da začnejo postopki teči čimprej in odprava posledic uničujočih ujm steče karseda hitro. Razumemo, da je treba nastalih

razmerah ukrepati hitro, vendar izkušnje nas žal učijo, da s hitrim sprejemanjem odločitev prihajajo tudi težave. Zato pričakujemo, da se bo Zakon v roku 3 mesecev dopolnil in takrat verjamemo, da bo čas za podrobnejše obravnave in razprave.

S spoštovanjem,

Robert SMRDELJ
Predsednik Združenja občin

Slovenije